

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 28 września 2021 r.

PS.I.431.29.2021. SH

**Pan
Piotr Bujak
Burmistrz Głogówka
ul. Rynek 1
48-250 Głogówek**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 11 i 12 sierpnia 2021 r. w Urzędzie Miejskim w Głogówku przeprowadzona została kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)¹ oraz wybranych aktów wykonawczych. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli.

Realizację zadań Gminy Głogówek w kontrolowanym zakresie ocenia się **negatywnie.**

Z ustaleń kontroli wynika, że:

1. Opracowano i jest realizowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, jednakże w stosunku do Programu stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie 1.
2. Utworzono i funkcjonuje zespół interdyscyplinarny, jednakże w zakresie jego funkcjonowania stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach od 2 do 18.
3. Prowadzono poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców

---

¹ Nazywaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, jednakże stwierdzono w realizacji tego zadania nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach od 19 do 32 oraz uchybienia (w części „stwierdzone uchybienia”).

4. Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie zapewnia się miejsce w placówce prowadzonej przez Ojców Bonifratrów w Prudniku przy ul. Piastowskiej 8.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie został przyjęty Uchwałą NR XIV/148/19 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Głogówek na lata 2019-2023. Nie jest on w pełni dostosowany do standardów wyznaczonych przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, tj. m. in.:
  - 1) zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, jednakże opiera się ona jedynie na danych liczbowych uzyskanych od zespołu interdyscyplinarnego z lat 2017-2018, które dotyczą cyt.:
    - *liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na instytucje, które wszczęły procedurę,*
    - *liczby osób, którym udzielono pomocy przez grupy robocze, z podziałem na kobiety, mężczyzn i dzieci,*
    - *liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,*oraz danych Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Prudniku dotyczących liczby osób, którym udzielono poradnictwa, a tym samym zakres diagnozy jest minimalny i nie uwzględnia innych istotnych obszarów i zagadnień dotyczących problematyki przemocy w rodzinie na terenie gminy;
  - 2) przedstawia zadania do realizacji i wskazuje formy realizacji zaplanowanych działań, jednakże nie przedstawia harmonogramu realizacji poszczególnych działań;
  - 3) przedstawia źródła finansowania programu, jednak nie wskazuje zaplanowanych nakładów finansowych na realizację programu w poszczególnych latach;

- 4) nie określa przewidywanych efektów realizacji programu;
- 5) nie zawiera wskaźników, na podstawie których można zmierzyć, czy realizowane w Gminie zadania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przynoszą pozytywne skutki;
- 6) nie zawiera wzoru sprawozdania z realizacji programu.

Powyższe nieprawidłowości powodują, że gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie nie jest skutecznym narzędziem pozwalającym na osiągnięcie zaplanowanych celów, dostosowanym do specyfiki problemu przemocy w rodzinie występującej na terenie gminy.

2. Uchwała Nr VI/46/11 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, zawiera zapisy, które:
  - 1) naruszają art. 9a ust. 15 ustawy, tj. § 2 ust. 3 Uchwały,
  - 2) są powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9a ust. 7 ustawy, tj. § 2 ust. 5 pkt 3 Uchwały.

Wprowadzenie przez Radę Miejską do uchwały w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Głogówku oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania zapisów niezgodnych z zapisami ustawy skutkuje naruszeniem zasady legalizmu, zgodnie z którą organy władzy publicznej powinny działać na podstawie i w granicach prawa, a tym samym wszelkie działania organu władzy publicznej muszą być ściśle oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej. Ponadto powtórzenia i modyfikacje w aktach prawa miejscowego przepisów powszechnie obowiązujących jest wysoce dezinformujące i stanowi naruszenie prawa. Powtarzanie regulacji ustawowych, bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy aktów prawa miejscowego może bowiem prowadzić do odmiennej, czy sprzecznej z intencjami ustawodawcy interpretacji. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że powtórzony czy zmodyfikowany przepis będzie interpretowany w kontekście aktu administracyjnego, w którym go zamieszczono, co może prowadzić do całkowitej lub częściowej zmiany intencji prawodawcy.

3. Zespół interdyscyplinarny w okresie od dnia 30 czerwca 2017 r. do dnia 29 lipca 2021 r. realizował swoje zadania z naruszeniem prawa miejscowego, gdyż regulacja, jaka została przyjęta w Uchwale Nr VI/46/11 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oznaczała konieczność powoływania co trzy lata nowego Zespołu Interdyscyplinarnego, co nie było realizowane.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, którego delegacja do podejmowanych działań i realizowanych zadań w ustalonym obszarze wygasła jest naruszeniem przepisów miejscowych i działania podejmowane przez ten Zespół mogą być kwestionowane i podważane przez osoby zainteresowane.

4. Regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Głogówku (bez daty sporządzenia) został zatwierdzony przez Burmistrza Głogówka, co jest niezgodne z art. 9a ust. 15 ustawy.

Wprowadzenie regulaminu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego przez Burmistrza Głogówka skutkuje naruszeniem art. 9a ust. 15 ustawy, zgodnie z którym to Rada Miejska posiada uprawnienia do określenia, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

5. Regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego zawiera zapisy, które są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa tj.:

- 1) § 2 ust. 2 Regulaminu jest powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9c ust. 3 ustawy,
- 3) § 2 ust. 3 i 4 Regulaminu powinien zostać uwzględniony np. w Zarządzeniu Burmistrza Głogówka powołującym członków Zespołu Interdyscyplinarnego, a nie w Regulaminie – tj. akcie który winien zostać przyjęty przez Radę Miejską w granicach określonych przez art. 9a ust. 15 ustawy,
- 4) § 3 ust. 3 Regulaminu jest powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9a ust. 10 i 11 ustawy,
- 5) § 4 Regulaminu jest powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9b ust. 2 ustawy,

- 6) § 5 Regulaminu jest powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9b ust. 3 ustawy,
- 7) § 7 Regulaminu jest niezgodny z art. 1 ustawy,
- 8) § 8 ust. 2 Regulaminu jest powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9a ust. 9 ustawy,
- 9) § 8 ust. 3 Regulaminu jest powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9a ust. 7 ustawy,
- 10) § 8 ust. 5 i § 9 ust. 10 Regulaminu są powtórzeniem i częściową modyfikacją art. 9c ust. 2 i 3 ustawy.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w oparciu o regulamin, w którym znajdują się zapisy niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub zostały zmodyfikowane może skutkować realizowaniem zadań niezgodnie z zasadami określonymi w aktach prawnych powszechnie obowiązujących, a tym samym niewłaściwego udzielania pomocy osobom i rodzinom objętym procedurą „Niebieskie Karty”.

6. Do dnia 23.08.2021 r. żadna z osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” nie została pisemnie zobowiązana do zachowania ich w tajemnicy, co było niezgodne z art. 9c ust. 7 pkt 2 ustawy.

Nie zobowiązanie pisemnie wszystkich osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” jest wprost naruszeniem art. 9c ust. 7 pkt 2 ustawy i mogło prowadzić do tego, że osoby które przetwarzają przedmiotowe dane nie zachowały ich w tajemnicy.

7. Nie zachowywano terminu organizowania posiedzeń Zespołu

Interdyscyplinarnego określonego w art. 9a ust. 7 ustawy.

Organizacja posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z odstępem czasowym przekraczającym trzy miesiące stanowi naruszenie art. 9a ust. 7 ustawy i może skutkować nieefektywną realizacją zadań, nałożonych na Zespół stosownie do art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

8. Protokoły z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego nie zawierają wszystkich niezbędnych informacji dotyczących realizacji zadań przez Zespół, określonych w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego bez dokładnego wskazywania tematów i problemów omawianych na posiedzeniu

przez członków Zespołu skutkuje niemożnością ustalenia, czy Zespół właściwie realizuje zadania wynikające z ustawy.

9. Tworzenie grup roboczych do realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” odbywało się niezgodnie z art. 9a ust. 10 ustawy. Tworzenie grup roboczych przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy, a tym samym działanie takie może być podważane przez osoby zainteresowane.
10. Skład grup roboczych nie był dostosowany do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z art. 9a ust. 11 ustawy.

Niedostosowanie składu osobowego grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny, może utrudnić udzielenie kompleksowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie. Ponadto brak zaangażowania w prace grupy roboczej wszystkich wymienionych w ustawie grup specjalistów utrudnia realizację podstawowej zasady pracy z rodziną doświadczającą przemocy - zasady interdyscyplinarności.

11. Oznaczenie jednostki, która wszczęła procedurę „Niebieskie Karty” tj. Zespół Interdyscyplinarny – było niezgodne z § 2 ust. 1 rozporządzenia. Niewłaściwe oznaczenie jednostki, która wszczęła procedurę „Niebieskie Karty” wprowadza w błąd osoby zainteresowane. Przepisy jednoznacznie określają przedstawicieli jakich podmiotów mają w tym zakresie kompetencje.
12. Jednostka, która wszczęła procedurę „Niebieskie Karty” tj. Policja – nie przekazała formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącej Zespołu, co stanowi naruszenie § 7 ust. 1 rozporządzenia. Nie przekazanie formularza „Niebieska Karta – A”, po jego wypełnieniu, do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wprost narusza § 7 ust. 1 rozporządzenia i może prowadzić do tego, że nie zostaną podjęte odpowiednie działania przez Zespół/grupę roboczą, a tym samym nie zostanie zatrzymana przemoc w danej rodzinie, co jest głównym celem procedury „Niebieskie Karty”.
13. Przewodnicząca Zespołu (asystent rodziny) – pomimo będąc do tego uprawnioną, nie sporządziła samodzielnie formularza „Niebieska Karta – A” tylko wezwała do tej czynności Policję, co stanowi naruszenie art. 9d ust. 4 ustawy.

Wzywanie Policji do sporządzenia formularza „Niebieska Karta – A” przez osobę uprawnioną do jego sporządzenia jest niezgodne z art. 9d ust. 4 ustawy i prowadzi do nieuzasadnionego wydłużania procedury „Niebieskie Karty” oraz prowadzonych czynności interwencyjnych.

14. Nie dokumentowanie przekazania formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia.

Brak adnotacji bądź dokumentu potwierdzającego przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” może wskazywać na to, że nie wręczono go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia. Oznaczałoby to, że osoba ta nie została odpowiednio poinformowana o sytuacji, w której się znalazła i jakie będą podejmowane dalsze działania. Formularz „Niebieska Karta – B” stanowi ważny element procedury, gdyż informacje w nim zawarte są podstawowym, usystematyzowanym źródłem wiedzy o prawach osoby doznającej przemocy dlatego też wręczenie go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie powinno zostać udokumentowane, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia.

15. Nie zachowanie 3 – dniowego terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego pozostałym członkom Zespołu/grupy roboczej, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Niezachowanie 3 – dniowego terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia może prowadzić do opóźnienia w udzieleniu natychmiastowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie.

16. Przekazanie Policji kopii formularza „Niebieskie Karty – A” w sytuacji, gdy w sprawie nie było prowadzone jeszcze postępowanie przygotowawcze, co narusza § 10 ust. 2 rozporządzenia.

Powyższe postępowanie nie znajduje uzasadnienia w przepisach regulujących działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Zgodnie z art. 9b i 9c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to Zespół jest miejscem koordynującym działania podejmowane w rodzinie i odpowiada za bezpieczeństwo dokumentacji związanej z podejmowanymi działaniami.

Wprawdzie art. 12 ustawy stanowi, że: osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych, powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora, to jednak z jego treści nie wynika, aby wraz z zawiadomieniem należało przekazywać kopie formularza „Niebieska Karta – A”. Powyższe działanie może skutkować tym, że formularz „Niebieska Karta – A” trafi do osoby, która nie jest uprawniona do posiadania informacji w nim zawartych.

17. Przeprowadzenie czynności w miejscu zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie przez pracownika socjalnego, jeszcze przed pierwszym posiedzeniem grupy roboczej, celem stwierdzenia, czy w rodzinie dochodzi do przemocy, co jest nieuzasadnione i niezgodne z art. 9b ust. 3 ustawy.

W związku z tym, że wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” nastąpiło poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez uprawniony do tego podmiot działanie pracownika socjalnego mające na celu stwierdzenie, czy w rodzinie dochodzi do przemocy było bezpodstawne. Ponadto przeprowadzanie czynności w miejscu zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jeszcze przed pierwszym posiedzeniem grupy roboczej jest nieuzasadnione i może prowadzić do realizacji niewłaściwych czynności. Należy pamiętać, że wszelkie ustalenia co do sposobu podejmowania działań pomocowych przez poszczególnych członków grupy roboczej powinny być konsultowane na posiedzeniu grupy roboczej oraz wynikać z indywidualnego planu pomocy.

18. Nierzetelne opracowywanie planów pomocy w indywidualnym przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, co stanowi naruszenie § 16 ust. 2 rozporządzenia.

Nierzetelne opracowywanie planów pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, które są lakoniczne i nie zawierają szczegółowych zadań dla wszystkich członków grupy roboczej może prowadzić do podejmowania przez grupę roboczą nieadekwatnych działań, które mają na celu udzielenie odpowiedniej oraz kompleksowej pomocy rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, a tym

samym realizacja zadań przez grupę roboczą będzie niezgodna z obowiązującymi przepisami ustawy i rozporządzenia.

19. Zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, co narusza § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Podkreślić należy, że § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sposób jednoznaczny wskazuje sposób zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu to członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej. Działanie takie ma pokazać osobie, do której jest kierowane, że występującym w jej rodzinie problemem przemocy zajmą się odpowiednie służby, posiadające stosowne kwalifikacje do podejmowania odpowiednich działań w tym zakresie. Tym samym osoba zapraszana otrzymuje jasną informację, że nie jest osamotniona w zaistniałej sytuacji i pomoc jej zostanie zaoferowana przez kompetentne instytucje.
20. Nie zapraszanie na spotkanie grupy roboczej osoby, o której mowa w § 5 ust. 1 lub 2 rozporządzenia. Nie zapraszanie na spotkanie grupy roboczej osoby, o której mowa w § 5 ust. 1 lub 2 rozporządzenia w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka może skutkować zebraniem niewystarczających informacji o rodzinie, a tym samym błędną analizą sytuacji rodziny, co z kolei może prowadzić do podejmowania nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy wobec dziecka. Takie postępowanie może skutkować nieudokumentowaniem istotnych faktów dla sprawy, na podstawie których członkowie grupy roboczej podejmują decyzję o dalszych działaniach.
21. Nie zapraszanie na spotkanie grupy roboczej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, co jest niezgodne z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej wynika wprost z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Podczas tego spotkania i w obecności tej osoby, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – C”. Ponadto niezapraszanie tej osoby uniemożliwia jej przedstawienie swojej sprawy przedstawicielom

różnych instytucji, które mają udzielić jej pomocy w związku z występującą przemocą w rodzinie. Niezapraszanie tych osób pozbawia je wiedzy i możliwości wpływu na podejmowane przez grupę ustalenia, a członkowie grupy pozbawiają się źródła bieżących informacji na temat sytuacji rodziny objętej procedurą, co z kolei może powodować u osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.

22. Nie wzywanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 rozporządzenia.

Wzywanie każdej osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej wynika wprost z § 17 ust. 1 rozporządzenia. Podczas tego spotkania i w obecności tej osoby, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – D”. Ponadto należy brać pod uwagę również to, że już samo wezwanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie grupy roboczej jest swego rodzaju działaniem, które ma na celu zobligowanie jej do zaprzestania czynności przemocowych oraz współdziałania z właściwymi podmiotami w celu rozwiązania problemu przemocy w rodzinie. Niewzywanie tej osoby może spowodować u niej poczucie bezkarności, a tym samym przyzwolenie na dalsze stosowanie przemocy. Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie nie zostanie też skonfrontowana z koniecznością wzięcia odpowiedzialności za swoje działania (których skutki zostaną jej przedstawione przez poszczególnych członków grupy właśnie na tym spotkaniu) oraz nie zostanie zobowiązana do podjęcia pracy w celu zaprzestania stosowania przemocy.

23. Zaproszenie, a nie wezwanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 rozporządzenia.

Rozporządzenie w § 17 ust. 1 wskazuje wprost sposób wzywania osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na posiedzenie Zespołu/grupy roboczej. Wezwanie takiej osoby, a nie zapraszanie, czy też informowanie o terminie posiedzenia, jest już swego rodzaju działaniem, które ma na celu zobligowanie członka rodziny

podejrzanego o stosowanie przemocy do zaprzestania czynności przemocowych oraz współdziałania z właściwymi podmiotami w celu rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

24. Organizowanie pierwszych posiedzeń grupy roboczej z udziałem osoby wobec, której istnieje podejrzenie zbyt późno tj. w okresie dwóch do trzech miesięcy od wpłynięcia formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego, a tym samym realizacja zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy odbywa się w sposób opieszale.

Organizowanie pierwszego spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie po dwóch/trzech miesiącach od dnia wpłynięcia formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącej Zespołu, może prowadzić do znacznego opóźnienia w podjęciu właściwych działań mających na celu poprawę sytuacji jej rodziny oraz udzielenia jej niezbędnej pomocy.

25. Organizowanie posiedzeń grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w tym samym miejscu, w małym odstępie czasowym, co narusza treść § 17 ust. 2 rozporządzenia. Organizacja spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w trybie niezgodnym z treścią § 17 ust. 2 rozporządzenia, może skutkować brakiem poszanowania godności i swobody wypowiedzi oraz ograniczeniem bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

26. Nie dokumentowanie wszystkich czynności realizowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez Policjantów, pracowników oświaty, pracowników ochrony zdrowia oraz przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stosownie § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Niedokumentowanie realizacji czynności może wskazywać na to, że zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z § 12, 13, 14 i 15 rozporządzenia nie są realizowane, co z kolei może skutkować brakiem właściwej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i jej rodziny, a tym samym niemożnością rzetelnego opracowania

indywidualnego planu pomocy. Ponadto pozbawia tą osobę kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, medycznej i pedagogicznej – w tym o formach pomocy dzieciom oraz informacji dotyczącej uprawnienia do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzenia ciała, w przypadku kiedy do takiego zdarzenia dochodzi. Nieudzielenie odpowiedniej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, która zwróciła się o pomoc, wywołać może również syndrom wyuczonej bezradności, co spowoduje, że w sytuacji wystąpienia kolejnego zdarzenia, nie poinformuje o tym żadnej z instytucji, będąc przekonaną, że jest to bezcelowe i nieskuteczne działanie. Zaniechanie powyższych działań przez członków grupy roboczej może prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz członków jej rodziny. Ponadto nieudzielenie kompleksowej pomocy ofierze przemocy w rodzinie spowodować może u sprawcy tej przemocy poczucie bezkarności, mogące doprowadzić do eskalacji działań przemocowych.

27. Nie podejmowanie działań wobec dzieci, które wychowywane są w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 5 rozporządzenia.

Niepodejmowanie działań wobec dzieci, które wychowywane są w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” może skutkować zebraniem niewystarczających informacji o rodzinie, a tym samym błędną analizą sytuacji rodziny, co z kolei może prowadzić do podejmowania nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy. Takie postępowanie może skutkować nieudokumentowaniem istotnych faktów dla sprawy, na podstawie których członkowie grupy roboczej podejmują decyzję o dalszych działaniach. Należy również pamiętać, że rodzina, w której dochodzi do przemocy, nawet w sytuacji, gdy dziecko bezpośrednio jej nie doznaje, nie stwarza korzystnych warunków życia dla dziecka. Stąd przyjmuje się, że w takich rodzinach dziecko jest krzywdzone więc również traktujemy je jako doznające przemocy, a tym samym działania wobec niego również muszą być prowadzone.

28. Nie zawiadomienie sądu rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” wychowywane są małoletnie dzieci, co stanowi naruszenie art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Wprowadź każdorazowe zawiadomienie sądu rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” są małoletnie dzieci nie jest obligatoryjne, niemniej niedopełnienie powyższej czynności, może skutkować brakiem poprawy sytuacji dziecka i nieudzieleniem mu odpowiedniej ochrony, tj. sąd: nie przeprowadzi rozmowy wyjaśniającej i ostrzegawczej z rodzicami; nie pouczy rodziców w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej; rodzina nie zostanie poddana nadzorowi kuratora; nie zostanie ograniczona władza rodzicielska lub w przypadku poważnego jej nadużycia albo istnienia trwałych przeszkód w jej pełnieniu nie zostanie ona rodzicom zawieszona lub odebrana.

29. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – C”, mimo nieobecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na posiedzeniu grupy roboczej, co jest niezgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu grupy roboczej bez udziału osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, może skutkować błędną analizą sytuacji rodziny, a przez to podejmowaniem nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy w jej rodzinie.
30. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – D”, bez obecności osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, co jest niezgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – D” bez udziału osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, może skutkować błędną analizą sytuacji rodziny, a przez to podejmowaniem nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy w jej rodzinie. Ponadto takie postępowanie może skutkować nieudokumentowaniem istotnych faktów dla sprawy, na podstawie których członkowie Zespołu/grupy roboczej podejmują decyzję o podjęciu stosownych działań, wobec osoby stosującej przemoc.
31. Nierzetelne prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w zakresie organizowania posiedzenia grupy roboczej oraz sporządzania z niego protokołu, co stanowi naruszenie art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy. Dokumentacja wytworzona w ramach procedury „Niebieskie Karty” powinna być sporządzana rzetelnie. Tylko wtedy organy ścigania i Sądy będą mogły

właściwie skorzystać z przekazanej dokumentacji, w przypadku kiedy zostanie wszczęte postępowanie karne.

32. Protokoły z posiedzeń grup roboczych sporządzane są lakonicznie, nie zawierają niezbędnych informacji o podejmowanych działaniach w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, jak również nie zawierają informacji o efektach pracy z daną rodziną i planowanych kolejnych działaniach w tej rodzinie, co jest niezgodne z art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy oraz z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Dokumentacja wytworzona w ramach procedury „Niebieskie Karty” powinna być sporządzana rzetelnie – z opisem podejmowanych decyzji i wnoszonych uwag przez poszczególnych uczestników posiedzenia oraz odzwierciedlać faktyczny przebieg posiedzenia. Lakoniczne sporządzanie dokumentacji przez grupy robocze może skutkować brakiem możliwości ustalenia faktycznego przebiegu wydarzeń w konkretnej rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” oraz zgromadzeniem niewiarygodnego materiału dowodowego, co może utrudnić dalsze postępowanie w celu rozwiązania problemu przemocy w tej rodzinie.

Stwierdzone uchybienia:

1. Zaproszenia na spotkanie grupy roboczej kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie zawierają podstawy prawnej zaproszenia, tj. § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.
Zaproszenie na spotkanie grupy roboczej, które jest kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, powinno zawierać przepisy na podstawie, których zaprasza się osobę na spotkanie grupy roboczej. Osoba zapraszana ma prawo zapoznania się z przepisami, regulującymi tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, co może wzbudzić w niej poczucie bezpieczeństwa, że odpowiednie organy posiadają legitymację prawną do udzielania jej pomocy.
2. Zaproszenia, o których mowa w punkcie 1, zawierają datę sporządzenia późniejszą niż data ich odebrania przez osobę.
Sporządzanie zaproszenia do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie z datą późniejszą niż data odebrania zaproszenia przez tą osobę wskazuje na nierzetelne prowadzenie

dokumentacji w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a poza tym może wprowadzić w błąd osobę, do której jest kierowane.

3. Wezwania na spotkanie grupy roboczej kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nie zawierają podstawy prawnej, tj. § 17 ust. 1 rozporządzenia.

Wezwanie na spotkanie grupy roboczej, które jest kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, powinno zawierać przepisy na podstawie, których wzywa się osobę na spotkanie grupy roboczej. Osoba wzywana ma prawo zapoznania się z przepisami regulującymi tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie których realizowana jest wobec niej taka czynność.

4. Wezwania, o których mowa w punkcie 3, zawierają datę sporządzenia późniejszą niż data odebrania ich przez osobę.

Sporządzanie wezwania do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie z datą późniejszą niż data odebrania wezwania przez tą osobę wskazuje na nierzetelne prowadzenie dokumentacji w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a poza tym może wprowadzić w błąd osobę, do której jest kierowane.

5. Dokumentacja odręczna zamieszczana w aktach sprawy (wnioski o zwołanie posiedzenia grupy roboczej, większość notatek pracowników socjalnych, protokoły z posiedzenia grupy roboczej, indywidualne plany pomocy) jest prowadzona nierzetelnie oraz nieczytelnie.

Zamieszczanie w aktach sprawy dotyczącej procedury „Niebieskie Karty” dokumentacji odręcznej – tj. m. in. wnioski o zwołanie posiedzenia grupy roboczej, notatki pracowników socjalnych, protokoły z posiedzenia grupy roboczej, indywidualne plany pomocy i inne – która jest sporządzana nieczytelnie i nierzetelnie może powodować to, że nie będzie one przydatna dla organów ścigania i Sądu.

Za powstałe nieprawidłowości wyszczególnione powyżej w części „stwierdzone nieprawidłowości” oraz uchybienia wyszczególnione w części „stwierdzone uchybienia”, odpowiadają:

- 1) za nieprawidłowości wymienione w punktach 1 i 2 odpowiedzialna jest bezpośrednio Rada Miejska w Głogówku;

- 2) za nieprawidłowości wymienione w punktach 3, 4 i 5 odpowiedzialny jest bezpośrednio Burmistrz Głogówka;
- 3) za nieprawidłowości wymienione w punktach 6 i 11 odpowiedzialny jest bezpośrednio Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogówku;
- 4) za nieprawidłowości wymienione w punktach 7, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 19 i 22 oraz uchybienia wymienione w punktach 3 i 4 odpowiedzialna jest bezpośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Głogówku;
- 5) za nieprawidłowości wymienione w punktach 12 i 14 odpowiedzialny jest bezpośrednio funkcjonariusz Policji, który wypełniał formularz „Niebieska Karta – A”, a poprzez brak właściwego nadzoru nad tymi czynnościami – pośrednio przełożony funkcjonariusza;
- 6) za nieprawidłowość wymienioną w punkcie 17 odpowiedzialny jest bezpośrednio pracownik socjalny, który wykonał przedmiotową czynność, a poprzez brak właściwego nadzoru nad tymi czynnościami – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogówku;
- 7) za nieprawidłowości wymienione w punktach 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 i 32 oraz uchybienia wymienione w punktach 1, 2 i 5 odpowiedzialni są bezpośrednio członkowie grup roboczych, a poprzez brak właściwego nadzoru nad pracą grup roboczych – pośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Głogówku.

W związku z powyższym, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718).

zalecam:

- 1) dostosowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;**
- 2) dostosowanie treści i zapisów Uchwały Nr VI/46/11 Rady Miejskiej w Głogówku z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz**

- szczegółowych warunków jego funkcjonowania do obowiązujących przepisów ustawy oraz rozporządzenia;
- 3) podjęcie działań zmierzających do właściwego przyjęcia regulaminu pracy zespołu interdyscyplinarnego, zgodnie z wymogami zawartymi w art. 9a ust. 15 ustawy;
  - 4) dostosowanie treści i zapisów regulaminu pracy zespołu interdyscyplinarnego do obowiązujących przepisów ustawy oraz rozporządzenia;
  - 5) przestrzeganie terminu organizowania posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego określonego w art. 9a ust. 7 ustawy;
  - 6) sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z opisem realizowanych zadań wynikających z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy;
  - 7) tworzenie grup roboczych przez zespół interdyscyplinarny, stosownie do art. 9a ust. 10 ustawy;
  - 8) dostosowywanie składu grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do art. 9a ust. 11 i 12 ustawy;
  - 9) właściwe oznaczanie jednostki, która wszczęła procedurę „Niebieskie Karty”, stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia;
  - 10) zobowiązanie przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego wszystkich podmiotów wchodzących w skład Zespołu do przekazywania formularza „Niebieska Karta – A”, stosownie do § 7 ust. 1 rozporządzenia;
  - 11) sporządzanie samodzielnie przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego (asystent rodziny) formularza „Niebieska Karta – A”, bez wzywania do tej czynności Policji, stosownie do art. 9d ust. 4 ustawy;
  - 12) dokumentowanie działania potwierdzającego wręczenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularza „Niebieska Karta – B”, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia;
  - 13) przestrzeganie 3 – dniowego terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” pozostałym członkom grupy roboczej przez Przewodniczącą Zespołu, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia;
  - 14) nieprzekazanie Policji kopii formularza „Niebieskie Karty – A” w sytuacji, gdy w sprawie nie jest jeszcze prowadzone postępowanie przygotowawcze, stosownie do § 10 ust. 2 rozporządzenia;

- 15) nieprzeprowadzanie czynności w miejscu zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie przez pracownika socjalnego, jeszcze przed pierwszym posiedzeniem grupy roboczej, celem stwierdzenia, czy w rodzinie dochodzi do przemocy;
- 16) rzetelne opracowywanie planów pomocy w indywidualnym przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, stosownie do § 16 ust. 2 rozporządzenia;
- 17) zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej zgodne z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
- 18) zapraszanie na spotkanie grupy roboczej osoby, o której mowa w § 5 ust. 1 lub 2 rozporządzenia;
- 19) zapraszanie na spotkanie grupy roboczej każdej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stosownie do § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
- 20) wzywianie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie grupy roboczej;
- 21) wzywianie, a nie zapraszanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej, stosownie do § 17 ust. 1 rozporządzenia;
- 22) organizowanie posiedzeń grupy roboczej z udziałem osoby wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie niezwłocznie po wpłynięciu formularza „Niebieska Karta – A”;
- 23) organizowanie posiedzeń grupy roboczej z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia;
- 24) dokumentowanie realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policjanta, przedstawiciela ochrony zdrowia i przedstawiciela oświaty (członków grupy roboczej) wynikających z § 12, 13, 14 i 15 rozporządzenia oraz zaplanowanych w indywidualnym planie pomocy, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 25) podejmowanie działań wobec dzieci, które wychowywane są w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do § 5 rozporządzenia;

- 26) zawiadamianie sądu rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” wychowywane są małoletnie dzieci, stosownie do art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy;
- 27) wypełnianie formularza „Niebieska Karta – C”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na posiedzeniu Zespołu/grupy roboczej, stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia;
- 28) wypełnienie formularza „Niebieska Karta – D”, w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, stosownie do § 8 ust. 6 rozporządzenia;
- 29) rzetelne prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w zakresie organizowania posiedzenia grupy roboczej oraz sporządzania z tego posiedzenia protokołu, stosownie do art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy;
- 30) rzetelne sporządzanie protokołów ze spotkań grup roboczych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 31) dostosowanie treści zaproszenia na spotkanie grupy roboczej kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do przepisów regulujących tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 32) rzetelne sporządzanie zaproszeń kierowanych do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 33) dostosowanie treści wezwania na spotkanie grupy roboczej skierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do przepisów regulujących tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 34) rzetelne sporządzanie wezwań do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- 35) rzetelne i czytelne sporządzanie dokumentacji zamieszczanej w aktach sprawy.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do

Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie
30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej